

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 03 0 K 012277 16 Kž 2
Sarajevo, 29.03.2017. godine

U IME FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE!

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sudija dr. Ljiljane Filipović kao predsjednice vijeća, Ismete Mujanović i Dinke Lukes kao članova vijeća, uz sudjelovanje Mevlide Šeta kao zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog M.B., zbog krivičnog djela Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine, odlučujući o žalbi zamjenika Glavnog kantonalnog tužitelja iz Tuzle protiv presude Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 012277 15 K 2 od 18.12.2015. godine, u sjednici vijeća održanoj dana 29.03.2017. godine, u prisustvu federalne tužiteljice J.P. i branitelja optuženog, advokata A.Š. i u odsutnosti optuženog M.B., donio je

P R E S U D U

Žalba zamjenika Glavnog kantonalnog tužitelja iz Tuzle se odbija kao neosnovana, pa se presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 012277 15 K 2 od 18.12.2015. godine potvrđuje.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 012277 15 K 2 od 18.12.2015. godine optuženi M.B. je, na osnovu člana 299. tačka c) Zakona o krivičnom postupku Federacije Bosne i Hercegovine (ZKP FBiH), oslobođen od optužbe da je učinio krivično djelo Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine (KZ FBiH). Na osnovu člana 203. stav 1. ZKP FBiH određeno je da troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava suda. Na osnovu člana 212. stav 4. ZKP FBiH oštećeni JKP „...“ sa imovinskopравnim zahtjevom je upućen na parnični postupak.

Protiv navedene presude žalbu je izjavio zamjenik Glavnog kantonalnog tužitelja iz Tuzle (kantonalni tužitelj) zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka i pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja, sa prijedlogom da se žalba uvaži i ukine prvostepena presuda te odredi održavanje pretresa pred drugostepenim sudom. Tražio je da o sjednici vijeća bude obaviješteno nadležno tužiteljstvo.

Branitelj optuženog M.B., advokat A.Š. iz T., je dostavio odgovor na žalbu kantonalnog tužitelja kojim je osporio sve navode iz te žalbe i predložio da se žalba u cijelosti odbije kao neosnovana i prvostepena presuda potvrdi.

Federalna tužiteljica je podneskom broj T03 0 KTPOŽ 0029711 16 2 od 09.03.2016. godine predložila da se žalba kantonalnog tužitelja uvaži tako da se presuda Kantonalnog suda u Tuzli broj 03 0 K 012277 15 K 2 od 18.12.2015. godine ukine i odredi održavanje pretresa pred Vrhovnim sudom FBiH.

Na sjednicu vijeća ovog suda, koja je u skladu sa člana 319. stav 3. ZKP FBiH održana u odsutnosti uredno obaviještenog optuženog M.B., federalna tužiteljica je izložila žalbu kantonalnog tužitelja te ostala kod svih navoda i prijedloga u žalbi, kao i navoda i prijedloga u podnesku od 09.03.2016. godine. Branitelj optuženog je izjavio da ostaje kod odgovora na žalbu kantonalnog tužitelja i prijedloga u tom odgovoru.

Ovaj sud je ispitao pobijanu presudu u granicama žalbenih navoda i po službenoj dužnosti, u smislu člana 321. ZKP FBiH, pa je, imajući u vidu i navode u odgovoru na žalbu, odlučio kao u izreci iz sljedećih razloga:

Pobijajući prvostepenu presudu zbog bitne povrede odredaba krivičnog postupka kantonalni tužitelj u žalbi ističe da prvostepeni sud pri donošenju pobijane presude nije postupao u skladu sa odredbama člana 15. stav 2., člana 296. stav 2. i člana 305. stav 7. ZKP FBiH, iako je postupanje suda u skladu sa navedenim zakonskim odredbama bitna pretpostavka za donošenje pravilne i zakonite presude. Suprotnim postupanjem prvostepenog suda, prema navodima u žalbi, učinjena je bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH.

Suprotno iznesenim žalbenim navodima kantonalnog tužitelja, ovaj sud nalazi da je prvostepeni sud pri donošenju pobijane presude, savjesnom ocjenom svakog dokaza pojedinačno i u vezi sa drugim dokazima, shodno članu 296. stav 2. ZKP FBiH, sa jednakom pažnjom ispitao i utvrdio činjenice kako one koje terete optuženog tako i one koje idu u njegovu korist, u skladu sa članom 15. stav 2. ZKP FBiH i pri tome dao jasne i argumentirane razloge šta iz tih dokaza proizilazi, kako to propisuje odredba člana 305. stav 7. ZKP FBiH. Stoga nije učinjena bitna povreda odredaba krivičnog postupka iz člana 312. stav 2. ZKP FBiH, kako se neosnovano tvrdi u žalbi kantonalnog tužitelja.

Žalbenu tvrdnju kantonalnog tužitelja da je pobijanom presudom nepotpuno utvrđeno činjenično stanje, ovaj sud nije mogao ispitati pošto žalba ne sadrži navod koju odlučnu činjenicu prvostepeni sud nije utvrdio odnosno koji novi dokazi na to ukazuju.

Kantonalni tužitelj u žalbi tvrdi da je činjenično stanje u prvostepenoj presudi pogrešno utvrđeno zato što je prvostepeni sud pri analizi iskaza ispitanih svjedoka, iskaze tih svjedoka cijenio samo djelimično i izvan potpunog konteksta njihovog svjedočenja, a pri tome potpuno paušalno i proizvoljno dao ocjenu istih zanemarujući iskaze svjedoka koji imaju relevantno značenje ali i „direktnu konekciju sa relevantnim činjeničnim tvrdnjama iz optužnice“. U vezi sa navedenim, kantonalni tužitelj u žalbi ukazuje na zakonom propisana obilježja krivičnog djela Nesavjestan

rad u službi iz člana 387. KZ FBiH i na relevantne činjenične tvrdnje u optužnici koje su, prema navodima u žalbi, u direktnoj vezi sa zakonom propisanim obilježjima navedenog krivičnog djela.

Međutim, ovim žalbenim navodima kantonalnog tužitelja nije dovedena u pitanje pravilnost pobijane presude.

Iz obrazloženja pobijane presude proizilazi da se prvostepeni sud, polazeći upravo od činjeničnog opisa krivičnog djela za koje se optužuje optuženi M.B. i zakonskih obilježja krivičnog djela koje mu se stavlja na teret, na osnovu ocjene izvedenih dokaza, čija sadržina je iznesena u pobijanoj presudi, određeno izjasnio koje relevantne činjenice u konkretnom predmetu nalazi dokazanim a koje nedokazanim i iz kojih razloga.

Tako je prvostepeni sud na osnovu ocjene izvedenih dokaza utvrdio da je optuženi M.B. u periodu na koji se odnosi optužnica obavljao poslove pomoćnika direktora za ekonomsko-finansijske poslove u JKP „...“. Navedeno je prvostepeni sud utvrdio na osnovu iskaza ispitanih svjedoka, te uvidom u ugovor o radu zaključen između optuženog i JKP „...“. Uvidom u Opis radnih mjesta JKP „...“ prvostepeni sud je utvrdio da je tim aktom članom 1. tačka 3. alineja 1. propisano da je pomoćnik direktora za ekonomsko-finansijske poslove odgovoran za zakonit rad preduzeća u oblasti materijalno-finansijskog poslovanja i alineja 5. da prati, proučava i analizira stanje i probleme iz oblasti ekonomsko-finansijskog poslovanja u preduzeću i o tome obavještava Upravni odbor i direktora. Također, iz obrazloženja pobijane presude jasno proizilazi da je prvostepeni sud utvrdio da je optuženi M.B. pratio stanje duga većeg broja kupaca pravnih lica i o tome sačinjavao izvještaje i informacije koje je redovno dostavljao na sjednice Nadzornog odbora, da je redovno prisustvovao sjednicama Nadzornog odbora na kojima se raspravljalo o nastalim problemima i donošeni zaključci u vezi sa naplatom potraživanja kao i načinom realizacije ovog problema u smislu iniciranja tužbi i smanjenja potraživanja od kupaca koji su dugovali JKP „...“.

Nadalje, u činjeničnom opisu optužnice, u prvom dijelu, navedeno je da je optuženi M.B. nečinjenjem svjesno povrijedio odredbu člana 1. tačka 3. alineja 1. i 5. Opisa radnih mjesta, kao općeg akta JKP „...“ i da je svjesno propustio da obavlja dužnost nadzora nad radom knjigovođe kupaca i dobavljača i tako očito nesavjesno postupao u vršenju svojih dužnosti. To nečinjenje se, prema navodima činjeničnog opisa djela u optužnici, sastoji u tome što optuženi nije pratio i analizirao stanje i probleme iz oblasti ekonomsko – finansijskog poslovanja u sklopu čega nije pratio stanje duga većeg broja kupaca pravnih lica, čiji se dug prema „...“ za isporučene usluge godinama konstantno povećavao, niti je naložio da se izvrši sravnjenje potraživanja od tih kupaca, te nije preduzimao ni inicirao podnošenje tužbe nadležnom sudu, sve sa ciljem da se potraživanja naplate. Navedeni činjenični opis krivičnog djela za koje se tereti optuženi ne sadrži tačno određenje kojih pravnih lica kao kupaca optuženi nije pratio stanje duga čiji dug se prema „...“ za isporučene usluge povećavao, što onemogućava provjeru navoda u optužnici da optuženi nije pratio stanje duga većeg broja kupaca pravnih lica. Navedeni činjenični opis u optužnici podrazumijeva da ni tužiteljstvo ne tvrdi da optuženi uopće nije pratio i analizirao stanje i probleme iz oblasti ekonomsko

– finansijskog poslovanja pravnih lica. U činjeničnom opisu optužnice, takođe, nije navedeno, a niti se tvrdi u žalbi kantonalnog tužitelja, da je usljed toga što optuženi nije pratio stanje duga većeg broja kupaca pravnog lica, što nije naložio da se izvrši savršenje potraživanja od tih kupaca i nije preduzeo ni inicirao podnošenje tužbi nadležnom sudu nastupila imovinska šteta koja prelazi iznos od 10.000 KM. Naime, krivično djelo Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH čini službena ili odgovorna osoba u Federaciji koja povredom zakona, drugog propisa ili općeg akta ili propuštanjem dužnosti nadzora, očito nesavjesno postupi u vršenju dužnosti, pa zbog toga pravo drugog bude teško povrijeđeno ili nastupi imovinska šteta koja prelazi 10.000 KM. U prvom dijelu činjeničnog opisa djela u optužnici nisu navedene činjenice i okolnosti iz kojih proizilazi da je zbog takvog postupanja, odnosno nečinjenja optuženog nastupila imovinska šteta koja prelazi navedeni iznos, što je zakonsko obilježje krivičnog djela Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ FBiH. Prema činjeničnom opisu djela u optužnici šteta je nastupila u vezi sa kompenzacijama koje je zaključio knjigovođa kupaca i dobavljača.

S obzirom na to žalbeni navodi kantonalnog tužitelja u kojima se ukazuje na dijelove iskaze svjedoka koji su izjavili da je na sjednicama Nadzornog odbora od optuženog traženo dostavljanje izvještaja sa pregledom dužnika i visine duga, da su optuženom davane konkretne zadaće u cilju preduzimanja mjera da se potraživanja „...“ naplate nisu relevantni, tim prije što se optuženom ne stavlja na teret nepostupanje po odlukama Nadzornog odbora.

Nadalje, prvostepeni sud je na osnovu iskaza ispitanih svjedoka i materijalnih dokaza utvrdio da je S.M. u kritičnom periodu bio raspoređen na radno mjesto knjigovođe kupaca i dobavljača u okviru službe za ekonomske-finansijske poslove i da mu je optuženi bio nadređena osoba. Uposlenik S.M. je, prema utvrđenju prvostepenog suda, na osnovu ovlaštenja direktora prenesenih rješenjem od 18.03.2005. godine, nakon što je Upravni odbor dana 17.03.2005. godine donio odluku i ovlastio direktora preduzeća na osnovu člana 42. Zakona o javnim preduzećima da može preduzimati sve aktivnosti utvrđene u članu 42. navedenog zakona, u spornom periodu sačinio više stotina višestrukih kompenzacija za koje niko nije znao u pravnom licu, pa ni optuženi M.B., po kojima je potraživanje JKP „...“ od većeg broja kupaca – pravnih lica izmirio isporukom roba tih kupaca pravnim licima „...“ d.o.o. T. i „...“ d.o.o. T. prema kojima „...“ nije imao nikakvu obavezu, te da kompenzacije nisu knjižene u poslovnim knjigama JKP „...“, usljed čega je za isti u spornom periodu nastala imovinska šteta u ukupnom iznosu od 1.039.369,06 KM, kako je utvrđeno na osnovu nalaza i mišljenja vještaka ekonomske struke.

Pravilnost prvostepene presude kantonalni tužitelj osporava navodima u žalbi da prvostepeni sud sasvim bespotrebno elaborira činjenice koje se vezuju za kompenzacije koje je S.M. zaključivao u ime „...“, te u presudi utvrđuje da je direktor ovlaštenje koje je dobio od Nadzornog odbora, između ostalog, i za zaključenje kompenzacija prenio na S.M., iako je to nebitno jer se ovdje ne radi o kompenzacijama. Pri tome se u žalbi posebno ukazuje na postojanje duga „...“ i činjenicu da 29 velikih kupaca pravnih lica nije nikako izmirivalo dug za izvršene usluge tokom šest godina, da kompenzacije koje je zaključio S.M. nisu knjižene i da

optuženi kao njegov nadređeni nije nadzirao njegov rad, jer da je to činio lako bi saznao da je S.M. preduzimao radnje opisane u izreci presude.

Ni ovi žalbeni navodi ne dovode u pitanje pravilnost prvostepene presude. Najprije, prema činjeničnom opisu optužnice, u drugom dijelu, optuženi u okviru poslova koji se odnose na odgovornost za zakonit rad pravnog lica u oblasti ekonomsko-finansijskog poslovanja nije pratio i nadzirao rad knjigovođe kupaca i dobavljača S.M., kome je bio neposredni rukovodilac i koji je u gornjem periodu u ime „...“ zaključio više stotina kompenzacija po kojima je potraživanje „...“ od većeg broja kupaca pravnih lica izmireno isporukom robe pravnim licima prema kojima „...“ nije imao nikakvu obavezu. Dakle, prema činjeničnom opisu djela u optužnici šteta je nastala u vezi sa kompenzacijama koje je zaključio knjigovođa kupaca i dobavljača, pa se neosnovano žalbom kantonalnog tužitelja tvrdi da se ovdje ne radi o kompenzacijama.

Nadalje, iz spisa predmeta proizilazi da je S.M. navedene kompenzacije zaključivao ne u okviru svojih redovnih radnih zadataka nego na osnovu posebnog ovlaštenja direktora prenesenog na njega rješenjem direktora od 18.03.2005. godine. Navedeno ovlaštenje je preneseno S.M. nakon što je Upravni odbor preduzeća donio odluku dana 17.03.2005. godine kojom je ovlastio direktora preduzeća da može preduzimati sve aktivnosti utvrđene u članu 42. Zakona o javnim preduzećima, pa i zaključivati kompenzacije radi izmirenja duga prema preduzeću i da može ovlastiti i druga lica iz preduzeća da u ime njega mogu obavljati te aktivnosti. Međutim, rješenjem o prenosu ovlaštenja direktor nije odredio ko će vršiti nadzor nad izvršenjem tog tako dodijeljenog ovlaštenja S.M.. Pošto se radi o posebnom ovlaštenju datom od strane direktora direktno S.M. i koje se ne odnosi na redovne radne dužnosti S.M. u vezi kojih mu je optuženi M.B. bio neposredni rukovodilac, ovaj sud nalazi da se ne može uspostaviti obaveza optuženog M.B. da vrši nadzor nad tim aktivnostima S.M. samo na osnovu njegove opšte obaveze da se stara za zakonit rad pravnog lica u oblasti ekonomsko – finansijskog poslovanja. Pri tome je potrebno istaknuti da u optužnici nije naveden nikakav poseban pravni osnov iz koga proizilazi dužnost optuženog M.B. da vrši nadzor nad radom S.M. u odnosu na posebne poslove na koje ga je direktno ovlastio direktor preduzeća. Pošto se ni u žalbi kantonalnog tužitelja ne navodi iz kojih to propisa proizilazi da je optuženi M.B. bio dužan da prati i nadzire rad S.M. koji se odnosi na kompenzacije zaključene na osnovu ovlaštenja direktora prenesenih direktno na S.M., žalbeni navodi kantonalnog tužitelja kojima on osporava pravilnost zaključka prvostepenog suda da nema dokaza da je optuženi odgovoran za radnje S.M. u vezi sa zaključivanjem kompenzacija samo zato što je obavljao funkciju pomoćnika direktora za ekonomsko – finansijske poslove ne mogu dovesti u pitanje pravilnost tog zaključka.

Navodi u žalbi kantonalnog tužitelja da je i vještak ekonomske struke sa finansijskog aspekta zaključio da opisane radnje ukazuju na nemar u javnom preduzeću u postupku naplate potraživanja od kupaca ne dovode u pitanje pravilnost pobijane presude. Najprije, ni iz ovih žalbenih navoda ne proizilazi da je vještak rekao da se radi upravo o nemaru optuženog a, osim toga, zaključak da li je neko preduzeo radnje učinjenja krivičnog djela Nesavjestan rad u službi iz člana 387. stav 2. u vezi sa stavom 1. KZ

FBiH i očigledno nesavjesno postupao u smislu te zakonske odredbe je u nadležnosti suda a ne vještaka.

Prema tome, ovaj sud nalazi neosnovnim žalbene navode kantonalnog tužitelja kojima se pobija pravilnost zaključka prvostepenog suda da nema pouzdanih dokaza da je optuženi M.B. učinio radnje izvršenja krivičnog djela nesavjesnog rada u službi za koje se tereti optužnicom. Zbog navedenog ni ostali žalbeni navodi kantonalnog tužitelja, ni pojedinačno ni u svojoj cjelini, ne mogu dovesti u pitanje takav zaključak prvostepenog suda.

Iz navedenih razloga ovaj sud je na osnovu člana 328. ZKP FBiH donio presudu kojom je žalbu kantonalnog tužitelja odbio kao neosnovanu i prvostepenu presudu potvrdio.

Zapisničar
Mevlida Šeta,s.r.

Predsjednica vijeća
dr. Ljiljana Filipović,s.r.